

DUDEȘTII VECHI

Sediul consiliului local: Dudeștii Vechi nr. 254, telefon/fax 0256/384104;

Coordonate:

46°02'46" lat. N;
20°28'44" long. E;

Repere istorice:

-1238 - exista o așezare (întemeiată probabil de triburile bessilor-bisilor) care aparținea de cetatea Cenadului și care nu plătea dijmă papală;

-1717 - în Conscripția austriacă (recensământul satelor) apare numele de **Beshenova**;

-1738 - au fost colonizate familiile de bulgari originare din zona Nicopole;

-1742- se așază alte 200 de familii de bulgari veniți din Lovrin;

-după 1850 - se așază în Keglevici 80 de familii de maghiari, astfel că satul va primi mai târziu numele de **Keglevicsháza**;

-1904 - în hotarul Besenovei Vechi, către Valcani, a fost descoperit un cimitir roman;

-9 aprilie 1934 - se naște la Dudeștii Vechi **Carol Ivanciov**, profesor, poet, folclorist, ziarist, fost deputat (1990-1992;1992-1996);

-1936 - Dudeștii Vechi (Beșenova Veche) avea 6 116 locuitori, 1034 de case, școală primară,grădiniță de copii, cor bărbătesc, societate de lectură, asociație a pompierilor voluntari, monument al eroilor;

-15 iulie 1941 - se naște la Dudeștii Vechi **Ioan Văcariu**, poet în grai bănățean;

-25 februarie 1946 - se naște la Dudeștii Vechi **Petru Mirciiov**, inginer, fost deputat de Timiș (2000 -2004);

-1 ianuarie 1950 - se naște la Cheglevici **Nicolae Mircovici**, doctor în drept, general, deputat (2004-2008; 2008 - în prezent);

-1968 - comuna primește numele de **Dudeștii Vechi** (Star Bîsnov);

-2002 - comuna Dudeștii Vechi avea 5 786 de locuitori;

-2008 - apare periodicul „**Foaia de Dudești**”;

-29.04.2011 - primarul **Gheorghe Nacov** este numit consul onorific al **Republicii Bul-**

garia pentru județele Arad, Caraș-Severin, Hunedoara, Timiș;
Populația stabilă la 1 ianuarie 2010 - total:

4 316 persoane, dintre care:

- masculină = 2 101 de persoane

- feminină = 2 215 de persoane

Numărul locuințelor la 1 ianuarie 2010:

1 719

Sate componente: Dudeștii Vechi, Cheglevici (1842, Keglevic), Colonia Bulgară (1845, pe locul numit „Cervene Megia”);

Instituții școlare: Liceul Teoretic „Sfinții Kiril și Metodiu”; Școală cu clasele I-VIII; Grădiniță cu program normal și prelungit; Grădiniță cu program normal: Cheglevici;

Instituții sanitare: Cabinete medicale: Dudeștii Vechi (două); Farmacie umană: Dudeștii Vechi; Cabinet stomatologic: Dudeștii Vechi; Punct sanitar: Dudeștii Vechi;

Instituții culturale: Cămine culturale: Dudeștii Vechi și Cheglevici; Muzeul etniei bulgare: Dudeștii Vechi; Bibliotecă: Dudeștii Vechi (1962);

Baze sportive: Sala de sport a liceului și arena sportivă: Dudeștii Vechi;

Biserici: Biserici romano-catolice: Dudeștii Vechi (1804), Cheglevici (1907) și Colonia Bulgară (1852, capelă; biserică,1912); Biserici ortodoxe: Cheglevici (1965) și Dudeștii Vechi (2003); Casă de rugăciuni a cultului nazarinean: Dudeștii Vechi (1996); Casă de rugăciuni a cultului pentecostal: Dudeștii Vechi (2003);

Ruga: Ruga catolică: Dudeștii Vechi (15 august), Cheglevici (21 septembrie) și Colonia Bulgară (18 octombrie); Ruga ortodoxă: Dudeștii Vechi (29 iunie - Sfinții Apostoli Petru și Pavel) și Cheglevici (26 octombrie - Sfântul Dumitru).

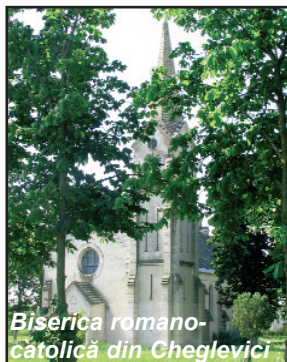
PRIMĂRIA ȘI CONSILIUL LOCAL AL COMUNEI DUDEȘTII VECHI

Nacov Gheorghe	primar	Petcov Antoniu, consilier	PNL
Velciiov Petru	viceprimar	Petcov Nicolae, consilier	PNL
Augustinov Petru, consilier	PNL	Sîrbu Ioan, consilier	PSD
Caradjov Nicolae, consilier	UBB-R	Sofran Marcu, consilier	UBB-R
Kalcsov Constantin, consilier	PNL	Uzun Petru-Pavel, consilier	PC
Mirciov Ioan, consilier	PDL	Velciiov Stanca, consilier	UBB-R
Petcov Ana, consilier	UBB-R	Viruzab Sebastian, consilier	UBB-R

DUDEȘTII VECHI

„CUIBUL DE NEMEȘI”

Amintită în documente încă din prima jumătate a secolului al XIII-lea, Bessenova ținea de Cetatea Cenadului, fapt care i-a adus mai multe privilegii, cum ar fi ieșirea de sub jurisdicția civilă și a dijmelor, dar și permisiunea de a ține târguri săptămânale (1331). Privilegiile sunt întărite la anul 1390 de regele Sigismund al Ungariei, Beșenova fiind socotită pe atunci un adevărat „cuib de nemeși”, adică de nobili maghiari cu rang mic și mijlociu. De altfel, există documente mai târzii, din anul 1647, în care sunt amintite numele unor asemenea familii nobiliare care au deținut în posesie așezarea, cum au fost cele ale lui Petre Szél și Gáspár Tar sau ale lui Ștefan Dóry ori Andrei Török. Și așezarea apropiată, Cheglevici (numită la început Kókényár, apoi Vaffaulles), a cunoscut ca proprietari o serie de familii nemeșești, cum au fost familia Vaffafi (1256) și Tamás (1285), apoi familia Ștefan Telegdy. Așezarea e pustiită de otomani în secolul al XVI-lea, pentru ca la anul 1844 să fie întemeiat aici satul Cheglevici, cu germani aduși din Teremia, Tomnatic, Cenadul Vechi, Beba ori Sânnicolau German (de origine din Alsacia și Württemberg). Numele satului a fost dat după cel al contelui **Gavril Keglevich**, proprietarul locului, cel care a pus la dispoziția coloniștilor șvabi o suprafață de 3 181 de holde cadastrale.

Biserica romano-catolică din Cheglevici

NEAMUL
PAVLICHIENILOR

Comunitatea bulgărească din Dudeștii Vechi este formată din bulgari care mai vorbesc un dialect arhaic, bulgara pavlichiană, și care utilizează alfabetul latin și nu pe cel chirilic, propriu limbilor slave din Balcani. Originea primilor locuitori ai comunei Dudeștii Vechi o găsim în documentele vremii, căci în „**Historia domus**” sunt menționate acele locuri din care provin bulgarii pavlichieni: „după cum spun bătrânii, acest popor își are originea în localitățile de lângă Nicopole (Belene, Oreș-Trančevica și altele)”. Guvernatorul Neupert al Banatului, la rugămintea episcopului Nicola Stanislávič, i-a ajutat la anul 1738 pe coloniștii bulgari de religie catolică, „dându-le pământ, semințe pentru a-l putea cultiva și permisiunea de a tăia copaci din pădurea Cenadului ca din ele să-și ridice case”. Mai

târziu, peste un veac, familii de bulgari din Dudeștii Vechi s-au îndreptat spre granița de azi a României cu Serbia și au întemeiat așezarea Breștea (1842), în comuna Denta.

Particularitățile și vechimea comunității bulgărești pavlichiene din Star Bîsnov au atras atenția Academiei de la Sofia, dar și a unor personalități politice care au vizitat comuna, așa cum a fost cazul vicepreședintelui Bulgariei **Angel Marin** - venit în așezare la aniversarea a 260 de ani de la înființarea școlii. La fel, **regele Simeon al II-lea** a fost în

Regele Simeon al II-lea, întâmpinat de primarul Gheorghe Nacov

comună în anul 2008, cu ocazia aniversării a 270 de ani de la înființarea așezării Dudeștii Vechi de coloniștii pavlichieni.

Dacă în urmă cu 50 de ani numărul etnicilor bulgari din Star Bîsnov trecea de 6 000, azi comuna Dudeștii Vechi (împreună cu satele Cheglevici și Colonia Bulgară-Telepa) are o populație care se apropie de 4 500 de locuitori.

DUDEȘTII VECHI

PATRIMONIU:
ȘCOALĂ UNICAT

Liceul teoretic „Sfinții Kiril și Metodiu” din Dudeștii Vechi este considerat cea mai veche școală bulgărească din afara granițelor Bulgariei. Conform tradiției, încă de la înființare, în anul 1745, în unitatea de învățământ se predă limba bulgară din clasa întâi și până într-a XII-a, situație unică pe teritoriul României de azi.

„STAR BÎSNOV – PLAIN AIR”

De câțiva ani, Dudeștii Vechi este gazda unor întâlniri ale artiștilor plastici din localitate și invitați din zonă și din țară. Așa s-a întâmplat și în perioada 1-8 septembrie, anul 2008, când la Plain Air-ul din Star Bîsnov au participat unsprezece artiști plastici: Ana Maria Anton (București), Petronela Szofran (Dudeștii Vechi), Amalia Todorov (Sănnicolau Mare), Valentin Tanasă (București), Ioan Vasilcin (Dudeștii Vechi), dar și talentații tineri Maria Calapis (Dudeștii Vechi), Elena Gui (Timișoara), Emi Munteanu (Dudeștii Vechi), Mița Vasilcin (Dudeștii Vechi), Petru Pencov (Dudeștii Vechi), Luca Valcov (Dudeștii Vechi).

„Plain Air 2008” este descris astfel de unul dintre sponsorii manifestării, artistul plastic Ioan (Jani) Vasilcin: „Pe parcursul a șapte zile, participanții la eveniment au descins pe străzile acestui vechi sat bulgăresc și au imortalizat pe pânză diferite

aspecte legate de ineditul cotidian și peisagistic. Alături de elemente de arhitectură și colțuri de natură se regăsesc figuri pitorești ale locului. (...) Pentru câteva zile un sat aproape desființat de vicisitudinile ultimilor cincizeci de ani, Colonia Bulgară, a prins din nou viață, atunci când artiștii au pășit pe ulițe. Pentru unii vizitatori ai expoziției, imaginile au aprins în suflet flacăra amintirilor

legate de vremea copilăriei, când străzile satului din pustă erau înțesate de oameni, iar parcul de lângă biserică era plin cu flori...”

La fel a fost și la „Plener u Star Bîsnov” 2009, când au participat la Dudeștii Vechi pictori din România și Bulgaria: Raina Teneva - Sofia; Vladimir Iosifov - Sofia; Nicolai Gheorghiev - Etropole; Volodea Kazakov - Botevgrad, Bulgaria; Valentin Tanasă - București, Radu Cotișel - Turda, Iolanda Forgacs - Baia Mare, Maria Calapis - Dudeștii Vechi,

